כב: אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

איסורא דומיא דהתירא. מה שממיר אבודה ממנו ומכל אדם ע"כ לא מיצטריך קרא בידע וממיאס דהא אפילו במעיין אגל כל אדם מותרת כיאוס אגא לא אצטריך אגא כי לא ידע ואע"ג דלכי ידע לא ממיאס אפי' אס יש בו סימן כיון שהיא אבודה מכל אדם ס"ל איסורא דהיינו מצויה אגל כל אדם דאסור כה"ג דלא (ב) ידעינן דמיאס בין יש בו סימן בין שאין בו סימן ואין להמיר אגא דמיאס קודם דאתא לידיה דשריא רממנא: **מאחר** דאיתותב רבא בו'. כשלמא לרבא אע"ג דאותם שתמת האילן או בסמוך לאילן אסירי דמזאותו מוכיח עליו אבל ממרי שהרות מוליכן כרמוק דלא שייך מזאותו מוכיח עליו אע"פ שבעלים סבורין שיפלו תחת האילן מ"מ אס היו יודעין שהרות מוליכן מרחוק היו ממיאסין אגא לאביי הא הוי יאוש שגא מדעת שבעלים סבורים שיפלו תחת האילן ולא יקחוס עוברי דרכים משום דמזאותו מוכיח עליו ואפשי דאפילו אותן שתמת האילן שרו דאפילו לאביי (ג) כאתרא דשכיחי שקצים ורמשים דמיאס ול"ל דעבידי דגתרי כמו תמיס דאג"כ היו אסורים לאביי דהוי יאוש שגא מדעת דאינו סוכר שיפלו כיון דלא עבידי דגתרי דלא עבידי דגתרי: **דלאו** בני מחילה נינהו **מאי**. כשלמא לרבא כיון דלכי גדלי מיאסי הסתא גמי מיקרי יאוש: (ד) **תיובתא** דרבא. רבא ידע שפיר הך ברייתא כדמסתע קגת לעיל (דף כח:) דקאמר בזוטו של יס כ"ע לא פליגי דשרי כדבעינן למימר לקמן אגא דלא דייק איסורא דומיא דהתירא:

(ב) **ברכתא מאי**. אס יש גדר סביב האילן מי שרו אותם שהרות מוליך אותן חוץ לגדר דרך עליו הגא הבעלים סבורין שכולן יפלו תחת האילן ושם יתמרו משקצים ורמשים:

אי דליבא סימן מאי מברייז. פירוש למה צריך להברייז המולא מאחר שהאבות אין בו סימן ליתן ומשני דזה מברייז שאותו שאבד יתן סימן מקום וכן לקמן (דף כח.) דקאמר כדי שילך שלשה ויחזור שלשה ויברייז יום אחד היינו גמי שהמולא מברייז והאובד יתן סימן (דף מט: ושם ד"ה ויש) אלו עובריו (דף מט: ושם ד"ה ויש) אמרינן ע"ה אין מברייזין על אבידתו והילך אנו יודעין זה אס הוא של ע"ה ויש לומר דמיירי במולא במקום דשכיח ע"ה ורש"י שפירש דהמולא מברייז מקום שיאמר מצאתי חפץ במקום פלוני והוא יאמר חפץ פלוני ויקחנה ק"ק דהא תנן בפירקין (דף כח:) אמר אבידה ולא אמר סימנין לא אמר כלום אלמא כמה שמכוין החפץ אינו סימן וי"ל דהתם גמי לאו מקום שהוא תשוב לשקר שהפסיד חפץ אלא מקום דא"ל כי היכי דאת אבדת חפץ ה"ג אימר אדם אחר הפסיד אבל הכא מהדרינן דאין רגילות ששני בני אדם אבדו חפץ זה כזה ובמקום אחד ולפרס"י הוה מברייז מקום דהכא פירוסו ממש דומיא דמברייז מנין דשלחי פרק קמא (דף כ:): **ורבה אמר** מקום לא הוי אבידה לרבה מקום לא הוי סימן הולרך לומר דסי' העשוי לידרס לא הוי סימן:

אינן בכי יותן טעמא מאי לאו משום דלא אמרינן כיון דאיגלאי מילתא דהשתא ניחא ליה מעיקרא נמי ניחא ליה שאני התם דכתיב [ו]כי יתן עד שיתן אי הכי רישא נמי התם [ז]כדרב פפא דרב פפא רמי כתיב כי יתן וקרינן כי יותן הא כיצד בעינן כי יותן דומיא דכי יתן [ח]מה יתן לדעת אף כי יותן נמי לדעת ת"ש [ט]דא"ר יוחנן משום [י]רבי ישמעאל בן יהוצדק [כ]מנין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת דכתיב [ל]וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצאתה זו שאבודה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם ואיסורא דומיא דהתירא מה היתירא בין דאית בה סימן ובין דלית בה סימן שרא אף איסורא בין דאית בה סימן ובין דלית בה סימן אסורה תיובתא דרבא תיובתא [מ]והלכתא כוותיה דאביי [נ]ביע"ל קג"ם א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי וכי מאחר דאיתותב רבא הני תמרי דזיקא היכי אכלינן להו אמר ליה [ס]בין [א] דאיכא שקצים ורמשים דקא אכלי להו מעיקרא יאושי מיאש מנייהו [ע]ויתמי דלאו בני מחילה נינהו מאי אמר ליה באגא בארעא דיתמי לא מחזקינן מוחזק ועומד מאי כרכתא מאי אמר ליה [פ]אסירן: כריכות ברה"ר הרי אלו שלו: אמר רבה ואפילו בדבר שיש בו סימן אלמא קסבר רבה סימן העשוי לידרס לא הוי סימן רבא אמר [צ]לא שנו אלא בדבר שאין בו סימן אבל בדבר שיש בו סימן חייב להכריז אלמא קסבר רבא סימן העשוי לידרס הוי סימן ואיכא דמתני להא שמעתא באנפי נפשה סימן העשוי לידרס רבה אמר לא הוי סימן ורבא אמר [ק]הוי סימן תנן כריכות ברה"ר הרי אלו שלו ברה"י נוטל ומכריז ה"ד אי דלית בהו סימן ברה"י מאי מכריז אלא לאו דאית בהו סימן וקתני ברה"ר הרי אלו שלו אלמא סימן העשוי לידרס לא הוי סימן תיובתא דרבא אמר לך רבא לעולם דלית בהו סימן ודקא אמרת ברה"י מאי מכריז מכריז מקום ורבה אמר מקום לא הוי סימן דאיתמר מקום רבה אמר לא הוי סימן ורבא אמר [ר]הוי סימן ת"ש כריכות ברה"ר הרי אלו שלו ברה"י נוטל ומכריז [ש]והאלומות בין ברה"ר ובין ברה"י נוטל ומכריז רבה היכי מתרץ לה ורבא היכי מתרץ לה רבה מתרץ לטעמיה בסימן ורבא מתרץ לטעמיה במקום רבה מתרץ לטעמיה בסימן כריכות ברשות הרבים הרי אלו שלו משום

דמדרסא

אין כמה דאמר טעמא דרה"ר משום דנדרס מאי שנא אלומות: **ורבא**. דמוקים לכריכות כשאין בו סימן מאי שנא כריכות ומאי שנא אלומות: **רבה מפרץ לטעמיה**. דטעמא [ת]דרשות הרבים דכריכות משום סימן וכדכר שם (א) כה סימן: **במקום**. טעמא דכריכות [ת]דרשות הרבים משום מקום וכדכר שאין בו סימן:

דמדרסא

אין בכי יותן. ולא אמרינן כיון דהשתא ניחא מהני הא דעתא למעיקרא ותיהוי הכשר. וקשיא לרבא: **כתיב כי יתן**. ולא כתיב כי יותן: **לדעת**. שידע בנתינה והוכשר בעיניו ועודהו הטל עליהן עדיין הן בנתינתו: **ממנו**. קרא יתירא הוא לאמוטינן שאינו אבוד אלא הימנו: **ואיסורא דומיא דהיתירא**. כיון דמתחל קרא ליפינן מצויה אגל כל אדם שיחזור ושאינה מצויה יחזה כה איתקושי אתקוש להדדי זו לאיסורא וזו להיתירא: **מה היתירא**. שאינה מצויה לא חילק בין שיש בה סימן לשאין בה סימן: **אף איסורא**. דמצויה אגל כל אדם לא חילק בין אין סימן דכי ידע מיאס ליש סימן דלכי ידע לא מיאס וכי היכי דיש סימן אסירא כי אין סימן נמי אסירא היכא דאיכא למימר לא ידע דנפלה קודם שבאת ליד זה: **יע"ל קג"ם**. סימני הלכות הן. יאוש שלא מדעת דהכא. עד זומם למפרע הוא נפסל בסנהדרין (דף מ.). לחי העומד מאליו בעירובין (דף עו.). קדושין שלא נמסרו לביאה בקדושין (דף נא.). גלוי דעתא בגיטין בגיטין (דף לב.). מומר אוכל נבילות להכעיס פסול לענין עדות בסנהדרין (דף מ.): **הני תמרי דזיקא**. שהרות מוציר: **היכי אכלינן להו**. הא לא מיאס. והא דנקט למינני בעיא מאחר דאיתותב רבא קשיא לי דבלא איתותב רבא איכא למינני דהא מודה רבא בכל דבר שחזותו מוכיח עליו חוץ מן התאנה מפני שנמאסת עם נפילתה וגרמה בעיני דלא נקט לה אלא להרכות כתומר דאיסור כלומר מאחר דאיתותב אפילו בדבר שאין בו סימן כ"ש שאלו אסורין שיש בהן סימן: **מעיקרא**. מקודם נפילתו: **יאושי מיאס**. דידע הוא שהרות מוציר מהן והשקצים מזומנים לאוכלן: **יתמי**. קטנים שאין הפקיון הפקר: **באגא בארעא דיתמי לא מחזקינן**. אין עלינו להחזיק כל הבקעה כחזקת הקרקע של יתומין ולאסור כל התמרים משום שפק קרקע של יתומים אלא הולכין אחר הרוב: **מוחזק ועומד מאי**. קרקע עצמה של יתומין מאי: **כרכתא מאי**. דקלים הכרוכין ומוקפין בגדר של אבנים סביב שאין שקצים ורמשים נכנסין שם: **העשוי לידרס**. שהמקום שהוא שם רגיל בדריסת בני אדם והמפך נמוך ונוח לידרס: **לא הוי סימן**. שאין בעליו סומך לתת בו סימן מימר אמר נשתת הסימן בדריסת הרגלים: **ברה"י**. כגון בשדה זרועה שאין רוב בני אדם דורכין בה ויש מיעוט שהולכין בה: ה"ג **אי דליבא בהו סימן ברה"י מאי מכריז**. כלומר כי מכריז זה מגא אבידה מאי מכריז שיוכל ליתן האובד סימן בה: **מכריז מקום**. ואינו מכריז שם האבידה אלא שם המקום מי שאבדה ממנו אבידה במקום פלוני יבא ויאמר מה אבד זה בא ואומר אבדתי שם חפץ פלוני: **והאלומות**. עומריס גדולים: **רבה היכי מפרץ**

לה. רבה דאמר טעמא דרה"ר משום דנדרס מאי שנא אלומות: **ורבא**. דמוקים לכריכות כשאין בו סימן מאי שנא כריכות ומאי שנא אלומות: **רבה מפרץ לטעמיה**. דטעמא [ת]דרשות הרבים דכריכות משום סימן וכדכר שם (א) כה סימן: **במקום**. טעמא דכריכות [ת]דרשות הרבים משום מקום וכדכר שאין בו סימן:

דמדרסא

עין משפט נר מצוה

ים א מיי' פ"ח מהלכות טוענת אוכלין הל' כ ופי"ב הלכה ח:
כ ב מיי' פ"ח מהלכות גזילה ואבידה הלכה י סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ז:
כא ג ד מיי' פטיר מהל' גזילה ואבידה הל' ע"ז סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ו:
כב ה מיי' שם הל' מ סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ח:
כג ו מיי' שם:
כד ז ח מיי' שם הל' י ופי"ב סמג שם טוש"ע שם סעיף ט וסי' רסז סעיף ז:

רבינו חננאל

יותן: פי' סימן העשוי לידרס כגון קשירת כריכות וכיוצא בהן שאם ידרסו הסימן. וקתני סימן העשוי לידרס רבה אמר לא הוי סימן ודינו כדין דבר שאין בו סימן ורבא אמר הוי סימן. ואקשי' עליה דרבא ממתני' דקתני כריכות ברשות הרבים הרי אלו שלו ברשות היחיד נוטל ומכריז מאי לאו דאית בהו סימן העשוי לידרס וכרשות הרבים דשכיחי רבים רדרסי עליה ובטיל מיאש לפיכך הרי אלו שלו אבל ברשות היחיד דלא מידרסי חייב להכריז אלמא סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ודתי רבא לא מתני' בדליכא בהו סימן כלל וברשות היחיד אמאי מכריז מכרי מקום שהמקום הוא הסימן. ורבה אמר מקום לא הוי סימן. פי' מינשתפי מתגלגלין ברגלי בני אדם. פי' כיון דיקירי לא מינשתפי כיון שהן כבדים אינן מתגלגלין ברגלי בני אדם

מסורת הש"ס

א) קדושין נט:. ב) לקמן מ:. ג) (ל"ל ר' שמעון וכ"ה מילקוט). ד) (קדושין נב. בנה קמא עב. סנהדרין מז.). ה) (ספחים נ:). ו) ס"פ דרה"י. ז) ס"פ כרה"י. ח) ס"פ כין לחיכה אחרת. ט) (ל"ל קודם ד"ה מאחר).

תורה אור השלם

1 וכי יתן פיס על זרע נפל מנבלתם עליו טמא הוא לכם: ויקרא יא לח
2 וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם: דברים כב ג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבה מתרץ וכו' שם בו סימן: (ב) תוס' ד"ה איסורא וכו' דלא ידע דמיאס כין:

גליון הש"ס

גמ' ביע"ל קג"ם. עיין שבת דף קנה ע"א תוס' ד"ה והלכתא: שם יתמי דלאו בני מחילה. עיין כ"כ דף קמג ע"כ תוס' ד"ה ולא: תוס' ריה א' דליבא כו' אך קשה. עיין תשובת רשד"ם מייל סימן ר"ו:

הגהות הגר"א

[א] גמ' דאיכא כו'. נ"ב מחמת מתיקותם. רמב"ם. משל"כ שאר פירות. מ"מ: [ב] תוס' ד"ה ברכתא כו'. נ"ב אבל הרמב"ם כתב אם הקפיד והקיף כו' שהרי גילה דעתו אינו מחל:

מוסף רש"י

מגין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת. הואיל ונתיאסו הבעלים (ב"ק סו.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com